

SUUDİ ARABİSTAN ÜLKE PROFİLİ

**Bu kitapçıktaki veriler
T.C.Ticaret Bakanlığı Dış Temsilcilikler ve
Uluslararası Etkinlikler Genel
Müdürlüğü'nden alınmış tır .**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	5
3. DIŞ TİCARET	9
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	14
5. TÜRKİYE İLE TİCARET	15
EKLER:	18

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Suudi Arabistan Krallığı
Nüfus	33,76 milyon (IMF 2020)
Dil	Arapça
Yüzölçümü	2.149.690 km ²
Başkent	Riyad
Başlıca Şehirleri	Riyad, Cidde, Mekke, Medine, Damman
Yönetim Şekli	Monarşi
Devlet Başkanı	Kral Selman bin Abdülaziz El Suud
Para Birimi	Suudi Arabistan Riyali

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: ABEDA, AFDB (bölge dışı üye), AFESD, AMF, BIS, FAO, G-20, G-77, GCC, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, NAM, OAPEC, OAS (gözlemci), OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNRWA, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO

Coğrafi Konum

Suudi Arabistan, Arap yarımadasında yer almaktadır. Güney ve güneydoğusunda Yemen, Umman ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin bulunması sebebiyle Hint okyanusu ve Umman Körfeziyle deniz sınırları bulunmamaktadır. Ülkenin doğusunda Katar yer almaktadır. Batıda Kızıldeniz ve doğuda Basra Körfezi'ne deniz kıyısı vardır. Suudi Arabistan; kuzeyinde Kuveyt, Irak ve Ürdün ile kara sınırına sahiptir.

Siyasi ve İdari Yapı

Suudi Arabistan topraklarını oluşturan Hicaz ve Necid bölgelerinde İslamiyet'in doğuşuna kadar bir devlet yapılanmasının olmadığından bahsedilebilir. İslamiyet'in doğduğu sıralarda Mezopotamya, Filistin, Irak, Suriye, Yemen gibi bölgelerde zayıf da olsa Bizans veya İran nüfuzu görülmekte, bazen de bu topraklar bu büyük devletler arasında sürtüşmelere sebep olmaktadır.

İslam Devleti'nin kurulmasından kısa bir süre sonra İslam Devletlerinin merkezi, önce Şam'a sonra da Bağdat'a kaymış; Mekke ve Medine'nin kutsallığı dışında Hicaz ve Necid adeta unutulmuştur. Osmanlı Devleti'nin çöküş döneminde petrole ilgi duyulmaya başlanmasına kadar da bu iki bölgede siyasi anlamda ciddi gelişmeler olmamıştır.

İngilizlerin çabaları neticesinde Osmanlı Devleti'ne karşı mücadele eden aileler Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra petrol topraklarında krallıklar kurmuşlar; Necd ve Hicaz bölgesi Suud Ailesinin payına düşmüş, Abdülaziz Bin Suud da Suudi Arabistan'ın ilk kralı olmuştur.

Suudi Arabistan'a 1953 yılına kadar Kral Abdülaziz, 1953–1964 yıllarında Kral Suud, 1964–1975 yıllarında Kral Faysal, 1975–1982 yıllarında Kral Halid, 1982–2005 yıllarında Kral Fahd hükmetmiş

olup, Temmuz 2005-2015 arasında Kral Abdullah hükmetmiştir. 2015 yılından itibaren Kral Selman ülkeyi yönetmektedir. Krallık, kardeşlerin tamamı ölene kadar en büyük kardeşe geçtiğinden Suudi Arabistan yaşlı krallar tarafından idare edilmektedir.

Suudi Arabistan’da seçilmiş bir parlamento yoktur. Bu durumda siyasi partiler ve seçim sistemi de söz konusu değildir. Adalet mekanizmasının iyi işlemediği ve özellikle mahkeme önünde yabancıların eşit muamele görmediği yönünde dış çevrelerden yoğun eleştiriler vardır. Şer’i meselelerle ilgili davalar şeriat mahkemelerinde ele alınırken; vergi, şirket işleri ve elektrik, gaz, su gibi modern hayata ilişkin meselelerde davalara idari mahkemeler bakmaktadır. Cezalar yeterince caydırıcı olduğundan suç işleme oranları düşüktür.

Yerel mahkemelerin ağır suçlarla ilgili olmayan kararlarının temyiz edilip edilmeyeceğine Adalet Bakanlığı; ağır suçların temyiz edilip edilmeyeceğine ise üç hakimden oluşan bir kurul tarafından karar verilmektedir. Biri Riyad’da ve diğeri Mekke’de olmak üzere 2 adet temyiz mahkemesi mevcuttur. İdam dışında son merci bu temyiz mahkemeleridir. İdam cezasında ise son kararı Kral vermektedir.

Nüfus ve İstihdam

Ülke nüfusu batıda Kızıl Deniz kıyısındaki Mekke, Medine ve Cidde; ortada başkent Riyad ve doğuda Dammam bölgesinde yoğunlaşmıştır. Nüfusun tamamına yakını şehirlerde yaşamaktadır.

Suudi Arabistan Merkez Bankası (SAMA) verilerine göre ülke nüfusunun yaklaşık %37’si yabancılardan oluşmaktadır. Nüfusun %57’si erkeklerden oluşmakta olup; yabancı nüfus için bu oran %68 civarındadır. Nüfusun %33’ü 15 yaşın altındadır. Bu da Suudi Arabistan’ın nispeten genç bir nüfusa sahip olduğunu göstermektedir.

Hızlı nüfus artışı, özel sektörün daha düşük ücretle yabancı işçileri çalıştırmak istemesi, devlet tarafından her aileye geçinmeye yetecek bir gelir sağlanması, gibi nedenlerden dolayı zahmetli ve beceri gerektiren işler yabancılar tarafından yapılmakta olup, Suudi nüfus için işsizlik oranları yükselmektedir.

Son yıllarda uygulanmaya başlanan işgücünde “Suudileştirme” politikası nedeniyle yerli ve yabancı şirketlere, sektöre ve şirketin büyüklüğüne göre değişen oranlarda Suudi personel çalıştırma zorunluluğu getirilmiştir. Suudi Arabistan eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar nedeniyle özellikle teknik düzeyde (sağlık ve inşaat gibi birtakım sektörlerde) kalifiye Suudi işçilerin istihdamı zor olduğundan belirlenen kotalarda zaman zaman revizyona gidilmektedir.

Doğal Kaynaklar

Suudi Arabistan dünyada en fazla kanıtlanmış petrol rezervlerine sahip ülke konumunda, petrol rezervleri tahmini olarak 266 milyar varil olup, dünya petrollerinin %22’sine sahiptir. Suudi Arabistan’daki petrol üretim tesisleri Doğu Bölgesi’nde yoğunlaşmaktadır.

Ağır sanayi dallarına yapılan yatırımlara, uluslararası medya kuruluşlarının yaygınlaşmasına, su kaynaklarının azalmasına ve büyük şehirlerde hava kirliliğinin dikkat çekici boyutlara ulaşmasına

bağılı olarak vatandaşların çevre bilinci artmakta ise de; çevrenin korunması Suudi Arabistan için geçmişten bu yana öncelikli bir konu olmamıştır.

Saudi Aramco'nun ülkenin petrol rezervlerinde tekeli bulunmaktadır. Ülkede yabancı yatırıma izin vermek yerine anahtar teslimi sözleşmeler tercih edilmektedir. Bu sistemde, yabancı yükleniciler teçhizatları tedarik etmekte ve altyapıyı oluşturmakta olup, mülkiyet ve işletme (Amerikan Chevron tarafından işletilen Neutral Zone dışında) Saudi Aramco'da bulunmaktadır.

Ülkenin kanıtlanmış doğal gaz rezervlerinde artış görülmektedir. Ülkede 7.87 trilyon m³ doğal gaz rezervi olduğu tahmin edilmektedir. Bu miktar tüm dünya toplam gaz rezervinin %4,2'sini teşkil etmekle birlikte, İran ve Katar'daki rezervlerden daha düşüktür.

Suudi Arabistan'da altın gümüş, bakır çinko, boksit, magnezit ve fosfat yatakları da bulunmaktadır. 3000 metreye varan yüksekliğe rağmen ülke arazisinin genellikle düz olduğu ve bu yüksekliklerin ulaşım engel olmadığı görülmektedir. İklim her mevsim sıcak ve kurak olduğundan, ülkede akarsu ve göl bulunmamakta olup, hurma dışında sulama yapılmaksızın üretilebilecek bir meyve ya da sebze yetişmemektedir. Kızıldeniz kıyılarındaki bazı alanlara yeraltı sularını besleyecek kadar yağmur yağmasına rağmen, sahildeki Cidde kentine ve sahile yakın mesafedeki Mekke ve Medine şehirlerine yeterli miktarda yağış düşmemektedir. Ülkenin en fazla yağış alan kısımlarına dahi yılda ancak 130 mm. kadar yağmur yağmaktadır. Ülkenin yakın zamanda tarımsal açıdan kendi kendine yeterlilik konusunda hedeflerine ulaşabilmesi pek mümkün görülmemektedir. Su kıtlığı, ülkede sanayileşmeyi de zorlaştıran bir unsur olarak görülmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2019 ^t	2020 ^t	2021 ^t	2022 ^t	2023 ^t	2024 ^t	2025 ^t
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	792,97*	701,47	804,92	827,13	854,72	889,18	923,84
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	0,3*	-4,1	2,9	4	2,8	2,8	2,8
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	23.266*	20.178	22.700	22.869	23.168	23.630	24.070
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	-2,1*	3,4*	2,7	2	2	2	2
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	4,8*	-2,1	2,8	1,9	0,5	-0,2	-1
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	5*	15,8	17,6	19,6	20,9	21,5	21,7
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	27,8*	27,7	27,8	28,4	28,5	28,3	28,2
Nüfus (milyon)	34,08*	34,76	35,46	36,17	36,89	37,63	38,38

Kaynak: IMF

*Gerçekleşmiş

t: Tahmini

Ekonomik Yapı

Kamu gelirlerinin %85-90'ı, ihracat gelirlerinin ise %90'ı petrol sektöründen elde edilmektedir. Ülkede hidrokarbon kaynaklarına ulaşılabilmesi sayesinde petrol arıtma ve petrokimyasal üretim kapasitesinde önemli artışlar sağlanmıştır. Son yıllarda hızlı bir gelişme gösteren petro-kimya sektörünün hammaddesi, "Master Gaz Sistemi" tarafından dağıtılan doğal gaza dayalıdır. Petrol gelirleri ve ucuz enerji ise tarım sektörünün ve diğer sanayilerin (demir çelik ürünleri, inşaat malzemeleri, gıda işleme, mühendislik, kimyasallar ve metal üretimi gibi) gelişmesine yardımcı olmaktadır.

Suudi Arabistan'daki zenginliğin büyük kısmı bir sermaye ve finans merkezi olan Riyad'da, ve Krallık ailesinin geldiği Necid'de toplanmıştır. Petrol ve doğal gaz yataklarının, dolayısıyla da sanayinin doğu (Körfez) kıyılarında toplandığı görülmektedir. Kızıldeniz kıyısındaki Hicaz bölgesinde yer alan Cidde Limanı ile Mekke ve Medine de diğer önemli bölgelerdir. Abqaiq-Yanbu petrol boru hattının kurulması ile birlikte Batı'daki kıyılarda da endüstriyel gelişim başlamıştır.

Suudi Arabistan halkı oldukça yüksek bir refah seviyesinde yaşamaktadır. Halkın barınma sorunu bulunmamakta olup, genellikle geniş ve serin evlerde yaşamaktadır. Sıcak iklim nedeniyle ince giysiler tercih edilmektedir. Lüks arabalar yoğun talep görmektedir. Sağlık ve

eğitim hizmetleri devlet tarafından temin edilmektedir. Ev hizmetleri dahil tüm zahmetli işler yabancılar tarafından yapılmaktadır.

Suudi Arabistan hükümetinin ekonomiyle ilgili öncelikli hedefi, tabii kaynaklara ve yabancı emeğe bağımlılığı azaltarak geleceğe daha fazla güvenle bakabilmektir. Bunun için yerli sanayinin gelişmesi teşvik edilirken yabancı işçi çalıştırılması üzerine sınırlamalar getirilmiştir. Suudi Arabistan’da yerlilere yabancı işçi getirme ve kefil oldukları bu yabancılardan kefalet bedeli alma izni verilmiştir.

Doğal kaynaklara bağımlılığı azaltma hedefleri doğrultusunda “Kral Abdullah Şehri” isimli yeni bir şehir oluşturma planı uygulanmaya başlanmıştır. 30 milyar \$ harcanarak oluşturulacak bu şehrin bir sanayi şehri olması planlanmaktadır. Kral tarafından desteklendiği için gelecek yıllarda bu şehirde yapılacak yatırımlara teşvikler sağlanması muhtemeldir.

Suudi Arabistan petrol ihraç edip ihtiyacı olan mal ve hizmetleri ithal etmek şeklinde petrol kaynaklarından yararlandığı gibi, bu ucuz enerji kaynağını kullanarak refah düzeyini artırmıştır. Ucuz petrol fiyatları sayesinde kapalı alanların serinletilmesi, asfalt yollar yapılması, deniz suyunun tatlı suya çevrilmesi ve elektrik kullanımı düşük maliyetlerle gerçekleştirilmektedir. Petrolün hammadde olarak kullanıldığı sanayi tesisleri kurularak çoğu ürün düşük maliyetle üretilebilmektedir.

Ekonomi Politikaları

1970’li yıllarda petrol fiyatlarında yaşanan yükselme nedeniyle Suudi Arabistan otoriteleri halkın refahını artırmak için vergi oranlarını düşürmüş, çeşitli teşvikler vermiş, kamu sektörü istihdamını ve ücretlerini artırmış, altyapı projeleri, askeri donanım ve sağlık hizmetleri gibi alanlarda bir refah devleti haline gelmiştir. Kamu harcamaları üzerindeki kararlar genellikle şeffaflıktan uzak ve plansız bir şekilde alındığı için ve petrol fiyatlarına ilişkin tahminler bazı dönemlerde gerçekçi olmadığı için beş yıllık kalkınma planlarına ve yıllık bütçelerine uyulmakta zorluk çekilmiştir. Suudi Arabistan Riyali’nin 1986 yılından beri 1 ABD\$: 3,745 SAR üzerinden ABD Doları’na endekslenmesi, petrol fiyatlarına ya da kamu harcamaları politikalarına bağlı olarak döviz kurunda ve faiz oranlarında yaşanabilecek istikrarsızlıkları bir ölçüde engellemiştir.

Bütçe fazlası daha çok, kamu borçlarının (Sosyal Sigortalar Kurumu, Emekli Aylıkları Kurumu ve bankalar tarafından yaratılan) ödenmesi için kullanılmaktadır.

Kamu ücretlerindeki ve teşviklerdeki artışın sürmesine rağmen, bütçede yatırım harcamalarının da artırılması hedeflenmektedir.

Kamu yatırımlarının artırılarak ekonomik çeşitliliğin sağlanması ve yabancı yatırımcıların ülkeye çekilmesi, yüksek yaşam standartlarının korunması açısından önem verilen bir husustur. Aynı zamanda, bakanlıklarda ve diğer kamu kuruluşlarında da özel yatırımların çeşitli yollarla teşvik edilmesi ile ilgili çalışmalar yürütülmektedir.

Hızla artan genç nüfusa iş imkânları yaratılamamasının göçmen işçilerin sayısı artmaya devam ettiği sürece sosyal düzen üzerinde büyük bir tehdit oluşturacağı tahmin edilmektedir. Bu nedenle bir yandan işgücünün eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve niteliklerinin geliştirilmesine çalışmakta, bir yandan da bazı sektörlerde yalnızca Suudiler'in istihdam edilmesi uygulamasına geçilmektedir.

Suudi Arabistan Hükümeti, 2016 yılında ülke ekonomisini sadece petrole dayalı olmaktan çıkarıp, ekonomik aktiviteleri çeşitlendirmek amacıyla, Vizyon 2030 olarak bilinen, geniş ve iddialı bir sosyo-ekonomik reform planını başlatmıştır. Plan, ekonomiyi çeşitlendirmeyi, büyüyen bir nüfus için özel sektör işleri yaratmayı ve hükümet maliyesini daha sağlam bir temelde tutmayı amaçlamaktadır.

Vizyon 2030'un 2020'ye kadar gerçekleştirilmesi öngörülen en önemli amaç ve hedefleri:

- Özel sektör büyümesini teşvik etmek
- İmalatta, özellikle savunma teçhizatı ve temel malzemelerde yerel içerik gerekliliğinin artırılması
- Hükümetin verimliliğini artırmak
- Devlet hizmetlerinin sağlanmasının iyileştirilmesi
- Yeni vergiler yoluyla gelir üretimini artırmak
- Kamu Yatırım Fonu'nu dünyanın en büyük devlet servet fonu haline dönüştürmek
- Vatandaşlara ekonomik konut sağlanması
- Ülkenin sermaye piyasalarını geliştirmek
- Yenilenebilir enerji sektörü inşa etmek
- Daha fazla doğrudan yabancı yatırım çekmek
- Düzinelerce hükümet varlığını özelleştirme
- Bilgi ve İletişim Teknolojileri sektörünü genişletmek
- Madencilik sektörünü daha da geliştirmek
- Toplu taşıma ve demiryolu ağının gelişimini hızlandırmak
- Etkili bir iç turizm altyapısı inşa etmek
- Doğal gaz ve petrokimya üretimini genişletmek

olarak sıralanmaktadır.

Ekonomik Performansın Kısıtları

GSYİH'deki artış/azalış, petrol fiyatları, petrol üretimi ve OPEC'in fiyat politikaları ile yakından ilişkilidir. Uluslararası petrol fiyatları arttıkça iş çevrelerinin ve tüketicilerin güveni, bir yandan da kamu gelirleri ve harcamaları artmaktadır. Petrol fiyatlarının düşüşte olduğu dönemlerde ise kamu harcamaları kısılmaya çalışılmaktadır. Ülke bütçesi ilk defa 2014 yılında fazla vermemiştir. 2014 yılından sonra da açık vermeye devam etmektedir.

Petrol dışındaki sektörler, ekonominin çeşitlendirilmesine yönelik çalışmalarla birlikte giderek önem kazanmaya başlamıştır. Petrol dışındaki sektörlerde özel sektörün 2/3 oranında ağırlığı vardır. Özel sektör ithalat, toptancılık ve perakendecilik, finans, inşaat, ziraat, madencilik ve hizmet sektöründe yoğunlaşmıştır.

Konut piyasası ve inşaat malzemeleri gibi arzın kıt olduğu alanlarda yaşanan talep artışı nedeniyle enflasyon üzerinde oluşan bu baskı, gıda fiyatlarındaki artışın ve Suudi Arabistan Riyalı'nın endekslediği ABD Doları'nın diğer önemli kurlar karşısındaki zayıflığının etkisiyle daha da artmıştır. Petrol ürünleri, temel gıda maddeleri ve ilaç gibi üretim alanlarında ise fiyat kontrolleri ve sübvansiyonlar devam etmektedir.

Suudi Arabistan'da, emek piyasası diğer Körfez komşularına benzer bir yapıya sahiptir. Suudi vatandaşları (çoğu erkek), kamu sektöründe çalışanların % 90'ından fazlasını oluşturmaktadır. Göçmen işgücü ise, özel sektör çalışanlarının yaklaşık % 90'ını, toplam işgücünün ise yaklaşık % 80'ini oluşturmaktadır. Göçmen işçilerin çoğu erkek olmakla birlikte, temizlikçi ya da öğretmen olarak çalışan kadınlar da bulunmaktadır. Bu göçmen işçiler, işverenlerine bir "sponsorluk sistemi" ile bağlı olduğundan kendi kendine iş aramaları ve işverenlerinin izni olmadan iş değiştirmeleri mümkün değildir.

İşverenin bakış açısından, göçmen işçi çalıştırmak ucuz ve kolaylıkla işten ayıramayacağı için oldukça karlı bir durumdur. Bunun yanında, Suudi vatandaşları da düşük statülü işlerde çalışmaya gönüllü değildirler. İşverenlerin bazı sektörlerde işçi istihdam ederken sektörün ve şirketin büyüklüğüne bağlı olarak %5-30 arasında değişen oranlarda Suudi vatandaşı istihdam edilmesine ilişkin kotalara uymaları zorunludur. Ayrıca, bazı sektörlerde çalışmak da sadece Suudi vatandaşlara mahsustur. Yabancı işçilerin vize almaları hususunda sık sık gecikme yaşanabilmektedir.

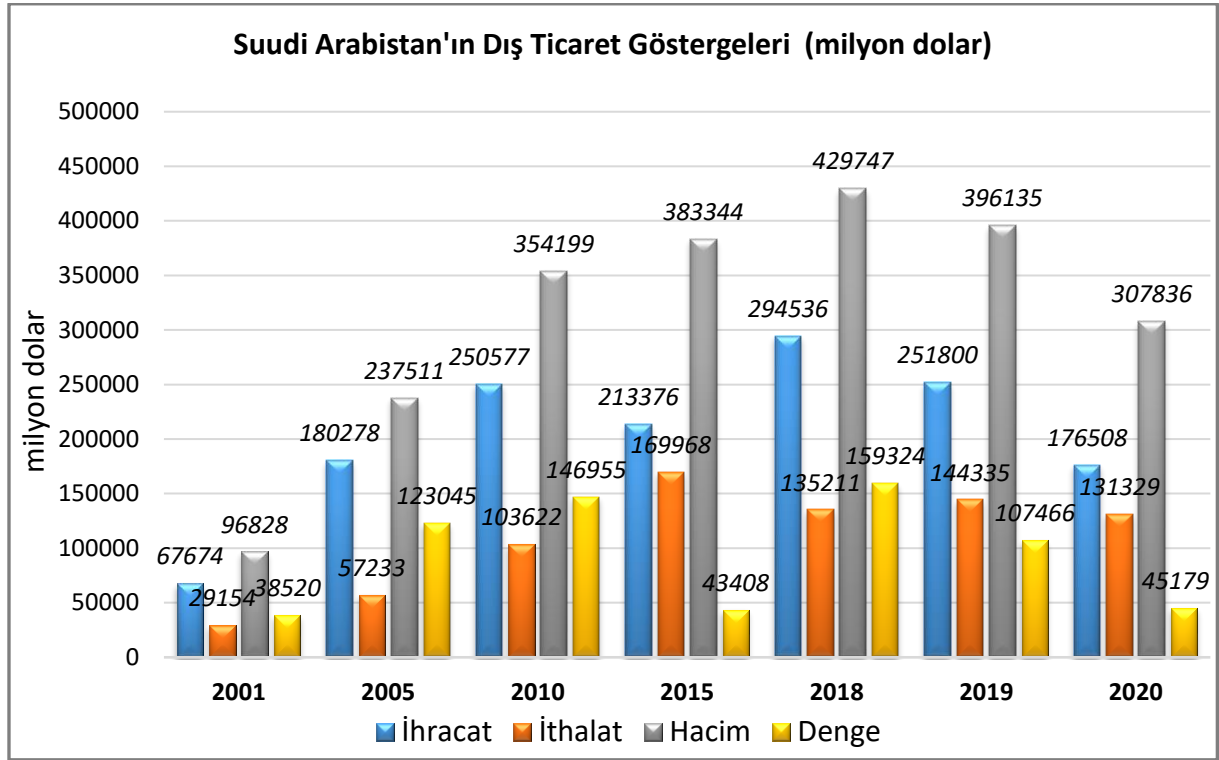
Suudi Çalışma Bakanlığı, kültürel alışkanlıklara ve geleneklere rağmen Suudi kadınların istihdamını teşvik etmektedir. Ancak işverenler düşük ücretlerle çalışan yabancı işçileri istihdam etmeyi tercih etmektedir. 2005 yılında yeniden düzenlenen İş Kanunu'na göre kadınlar "kendi doğalarına uygun" herhangi bir sektörde çalışabilmektedir. Kanun'daki bu ifade, farklı yorumlara açıktır. Suudi kadınlar, özel sektörde çalışanların sadece % 1'den azını, kamu sektöründe çalışanların ise yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır.

Ülkenin idari ve finansal merkezi olan Riyad'da petrole dayalı sanayi gelişmiştir. Bir zamanlar ülkenin ticaret merkezi olan ve popülerliğini Riyad'a kaptıran batıdaki Hicaz bölgesi, Mekke'ye yapılan hac ziyaretleri sebebiyle yine de gelişmeyi sürdürmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

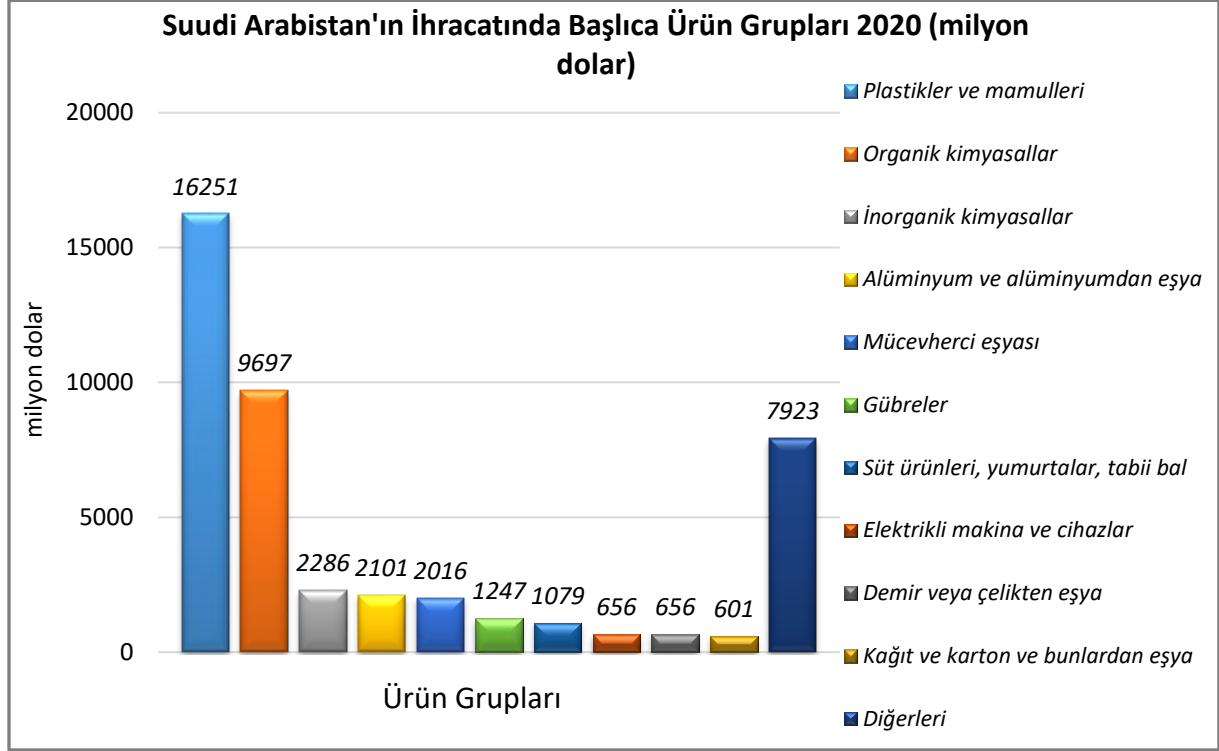
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

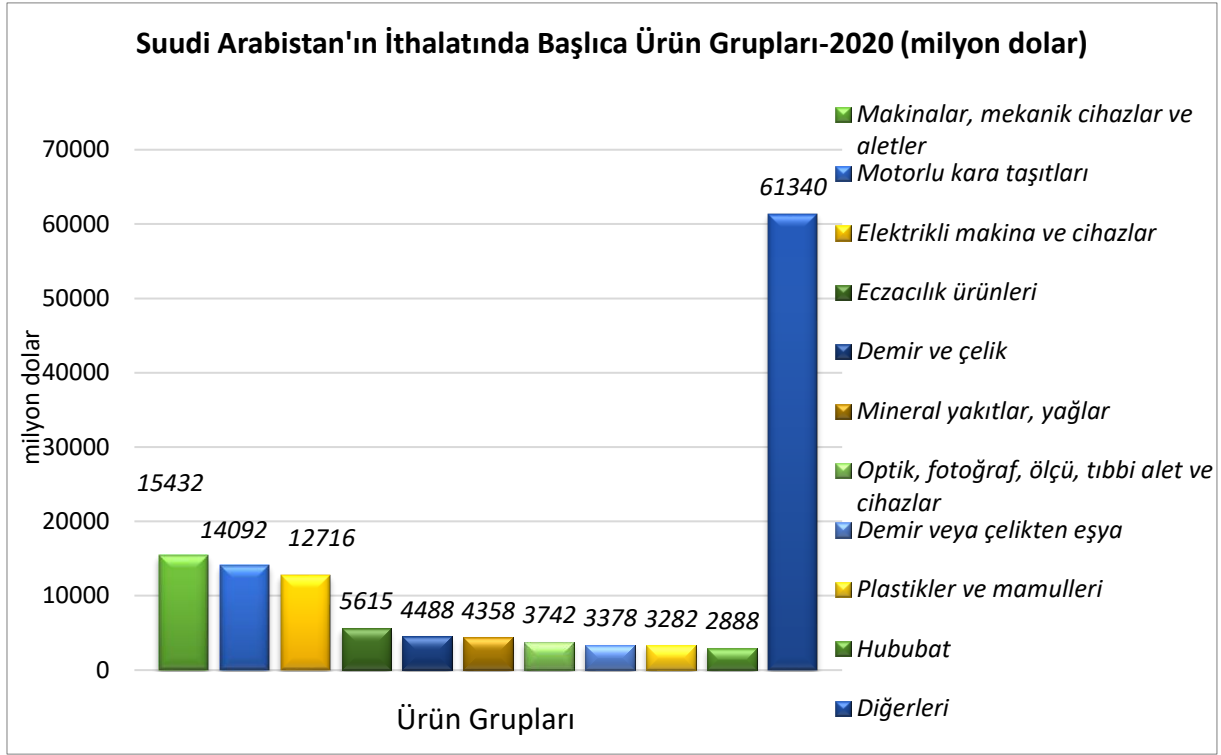
İhracat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

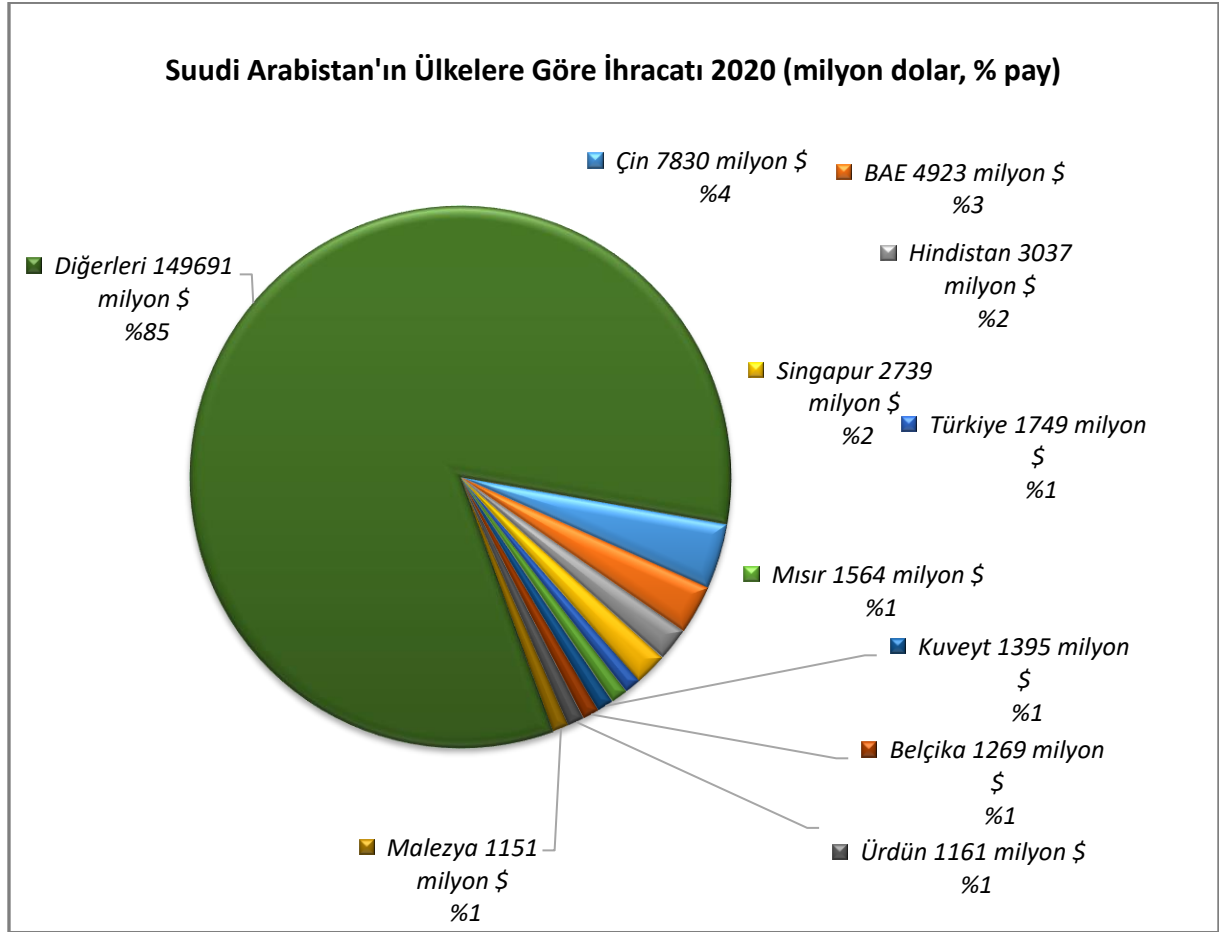

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

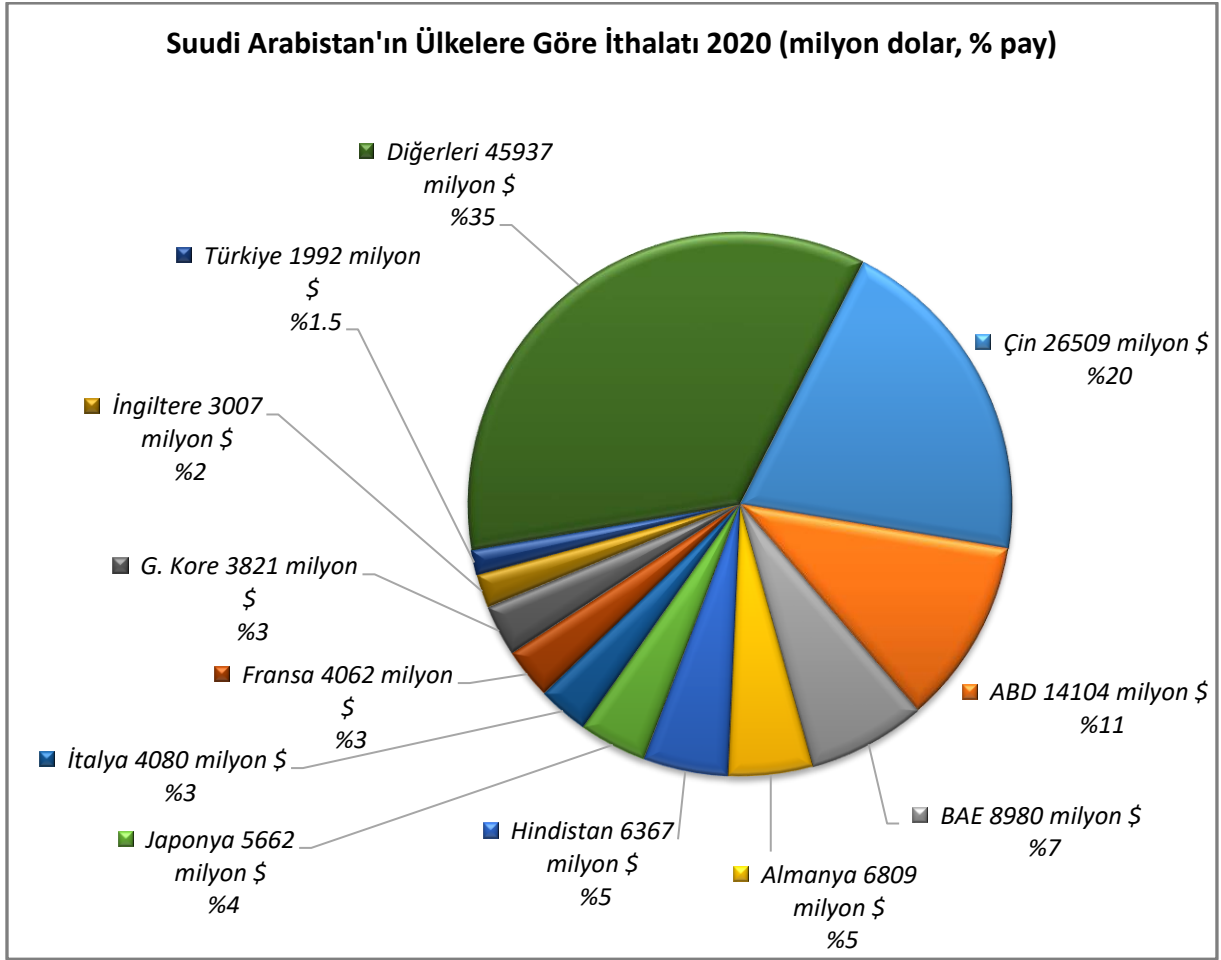
İhracat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) 2020 yılı Dünya Yatırım Raporu'na göre 2019 yılı itibarıyla Suudi Arabistan'a Doğrudan Yabancı Yatırım (DYY) girişi önceki yıla kıyasla %7,4 artışla 4,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. DYY stoku ise aynı yıl 236,2 milyar dolar düzeyindedir ve 2010 yılındaki miktarın yaklaşık 1,3 katı olmuştur.

UNCTAD verilerine göre Suudi Arabistan'ın ülke dışına doğrudan yatırım çıkışı 2019 yılında bir önceki yıla kıyasla %42,6 azalışla 13,2 milyar dolar olmuştur. Yurt dışına giden yatırım stoku ise 123 milyar dolar olmuştur.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

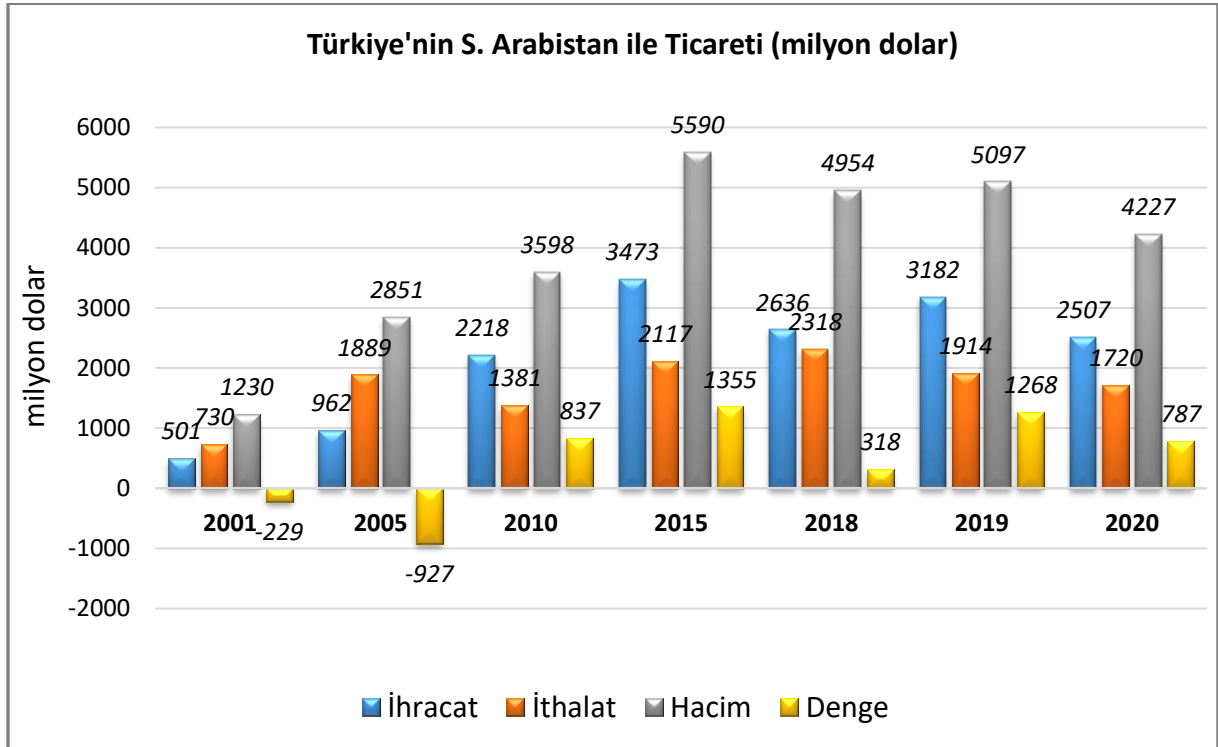
Genel Durum

Suudi Arabistan'a yönelik ihracatımız yaklaşık olarak, 2018 yılında 2,6; 2019 yılında 3,2; 2020 yılında ise 2,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Suudi Arabistan'dan ithalatı 2018 yılında 2,3; 2019 yılında 1,9; 2020 yılında ise 1,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Suudi Arabistan'a 2020 yılında en çok ihracatını gerçekleştirdiğimiz ürünler 4'lü GTİP bazında sırasıyla: dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları 252 milyon dolar (%10,1); yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşı hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller 139 milyon dolar (%5,5); diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları 136 milyon dolar (%5,4); tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar 63 milyon dolar (%2,5); tatlı bisküvi ve gofretler 55 milyon dolar (%2,2); otomobiller 53 milyon dolar (%2,1) şeklindedir.

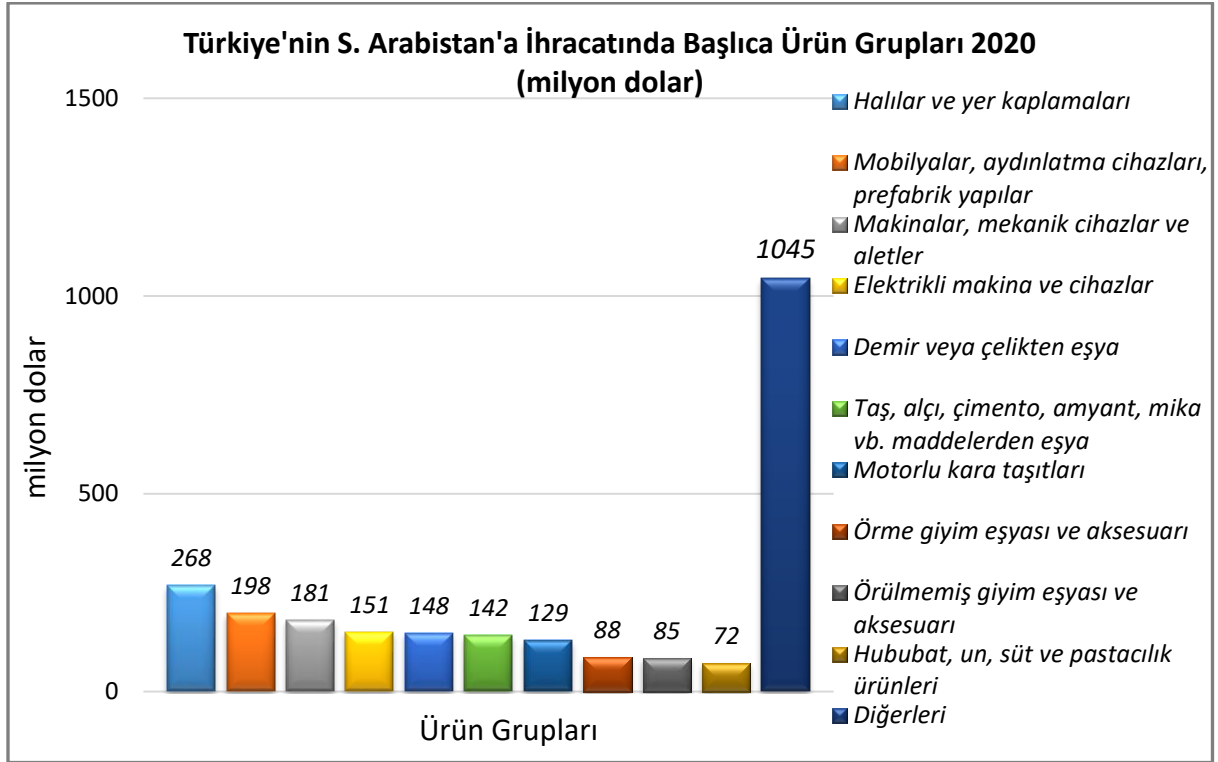
Söz konusu ülkeden 2020 yılında en çok ithalatını gerçekleştirdiğimiz ürünler 4'lü GTİP bazında sırasıyla: propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde) 677milyon dolar (%39,4); etilen polimerleri (ilk şekillerde) 329milyon dolar (%19,1); siklik hidrokarbonlar 166 milyon dolar (%9,6); asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri 117 milyon dolar (%6,8) ve doymamış asiklik ve siklik monokarboksilik asitler ve bunların türevleri 70 milyon dolar (%4) şeklindedir.

Türkiye-S. Arabistan Dış Ticareti

Kaynak: TÜİK

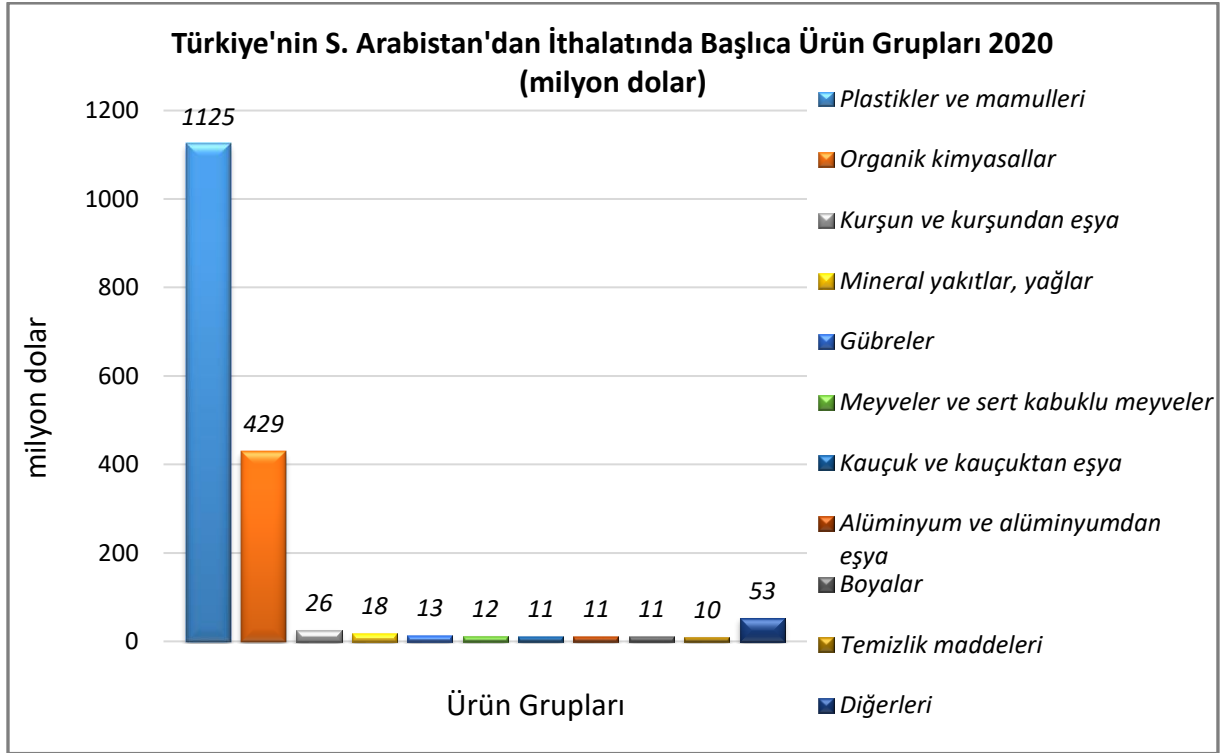
Türkiye'nin S. Arabistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin S. Arabistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: S. Arabistan'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			294 535 553	251 800 458	176 507 506	100	-29,9
1.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	11 378 562	9 667 154	8 176 588	4,6	-15,4
2.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	6 263 366	5 730 358	4 950 687	2,8	-13,6
3.	2909	Eterler, eter-alkoller, eter fenoller, fenoller, peroksitler ve bunların türevleri	5 029 876	3 810 548	2 991 675	1,7	-21,5
4.	2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri	2 946 101	2 938 422	2 183 403	1,2	-25,7
5.	2814	Saf amonyak veya amonyakın sulu çözeltileri	1 876 241	1 981 901	1 955 887	1,1	-1,3
6.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	522 308	671 322	1 844 572	1	174,8
7.	2902	Siklik hidrokarbonlar	2 529 603	2 847 017	1 764 299	1	-38
8.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	1 231 674	1 103 429	1 155 958	0,7	4,8
9.	3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialliesterler, vb. (ilk şekilde)	1 247 324	1 390 803	1 142 236	0,6	-17,9
10.	7601	İşlenmemiş alüminyum	1 094 754	967 780	1 013 674	0,6	4,7
11.	7606	Alüminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	490 249	716 042	665 131	0,4	-7,1
12.	2916	Doymamış asiklik ve siklik monokarboksilik asitler ve bunların türevleri	522 005	574 638	570 217	0,3	-0,8
13.	3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekillerde)	140 063	477 287	488 576	0,3	2,4
14.	2915	Doymuş asiklik monokarboksilik asitler ve bunların türevleri	368 975	441 906	481 346	0,3	8,9
15.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler;	595 536	527 090	475 514	0,3	-9,8

		tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar					
--	--	--	--	--	--	--	--

Kaynak: Trademap

EK-2: S. Arabistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			135 211 178	144 334 893	131 328 602	100	-9
1.	8703	Otomobiller	8 899 571	10 928 036	10 560 451	8	-3,4
2.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	6 367 630	7 199 483	6 178 423	4,7	-14,2
3.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	4 234 112	4 017 624	4 201 859	3,2	4,6
4.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	3 660 572	3 576 980	3 787 383	2,9	5,9
5.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	1 491 977	1 842 381	2 054 787	1,6	11,5
6.	8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	2 430 175	2 595 378	1 944 931	1,5	-25,1
7.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	1 695 094	1 427 185	1 450 661	1,1	1,6
8.	7203	Demir cevherinin doğrudan indirgenmesi ile elde edilen demirli ürünler (parça, pellet) (demir oranı >= %99.94)	845 720	1 457 292	1 438 669	1,1	-1,3
9.	1006	Pirinç	1 314 680	1 415 089	1 404 237	1,1	-0,8
10.	8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)	927 986	1 161 585	1 325 673	1	14,1
11.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	1 123 192	1 556 673	1 209 966	0,9	-22,3
12.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	3 138 204	2 331 478	1 167 506	0,9	-49,9
13.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	1 217 813	1 302 305	1 125 180	0,9	-13,6
14.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	1 032 574	1 115 462	1 019 060	0,8	-8,6
15.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	1 022 593	1 160 670	1 005 167	0,8	-13,4

Kaynak: Trademap

EK-3: S. Arabistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		294 535 553	251 800 458	176 507 506	100	-29,9
1.	Çin	9 724 290	9 339 878	7 829 982	4,4	-16,2
2.	BAE	8 131 945	4 376 651	4 922 971	2,8	12,5
3.	Hindistan	3 564 933	3 773 446	3 036 848	1,7	-19,5
4.	Singapur	4 020 132	3 413 547	2 738 629	1,6	-19,8
5.	Türkiye	2 276 316	1 993 493	1 748 651	1	-12,3
6.	Mısır	2 025 013	1 687 135	1 564 462	0,9	-7,3
7.	Kuveyt	2 085 817	1 623 893	1 394 996	0,8	-14,1
8.	Belçika	2 486 160	1 820 513	1 268 969	0,7	-30,3
9.	Ürdün	1 565 809	1 355 523	1 160 718	0,7	-14,4
10.	Malezya	1 584 023	1 361 497	1 150 604	0,7	-15,5
11.	ABD	1 837 967	1 025 006	1 118 195	0,6	9,1
12.	Yemen	946 521	821 708	896 620	0,5	9,1
13.	Bahreyn	1 839 745	883 169	882 966	0,5	
14.	Umman	1 062 835	827 670	839 949	0,5	1,5
15.	G. Kore	1 186 222	923 863	825 082	0,5	-10,7

Kaynak: Trademap

EK-4: S. Arabistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		135 211 178	144 334 893	131 328 602	100	- 9
1.	Çin	22 243 715	27 066 620	26 509 227	20,2	-2,1
2.	ABD	18 041 075	17 097 398	14 103 515	10,7	-17,5
3.	BAE	12 080 285	10 364 589	8 980 437	6,8	-13,4
4.	Almanya	7 292 181	7 003 813	6 809 087	5,2	-2,8
5.	Hindistan	5 684 926	6 489 007	6 367 017	4,8	-1,9
6.	Japonya	5 473 993	6 545 793	5 661 539	4,3	-13,5
7.	İtalya	4 236 495	4 310 109	4 079 549	3,1	-5,3
8.	Fransa	4 587 867	5 028 292	4 062 024	3,1	-19,2
9.	G. Kore	4 300 250	4 027 286	3 821 042	2,9	-5,1
10.	İngiltere	3 123 957	3 084 800	3 006 742	2,3	-2,5
11.	Mısır	1 494 030	2 396 287	2 627 832	2	9,7
12.	Tayland	1 993 193	2 418 599	2 216 488	1,7	-8,4
13.	Brezilya	2 309 935	2 239 323	2 155 594	1,6	-3,7
14.	İspanya	2 462 558	2 060 493	2 124 504	1,6	3,1
15.	Türkiye	2 657 513	2 981 428	1 991 808	1,5	-33,2

Kaynak: Trademap

Ek-5: Türkiye'nin S. Arabistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			2 636 039	3 182 185	2 507 064	100	-21,2
1.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	237 172	316 749	252 013	10,1	-20,4
2.	6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşı hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller	105 092	124 740	138 601	5,5	11,1
3.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	120 860	140 875	135 682	5,4	-3,7
4.	2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	47 429	52 555	63 519	2,5	20,9
5.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	75 512	78 192	54 978	2,2	-29,7
6.	8703	Otomobiller	36 496	31 760	53 486	2,1	68,4
7.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	31 235	69 246	45 137	1,8	-34,8
8.	0406	Peynir ve pıhtılaşmış ürünler	33 503	38 499	42 090	1,7	9,3
9.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	52 460	67 526	41 538	1,7	-38,5
10.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	36 616	43 767	38 626	1,5	-11,7
11.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	26 420	35 726	35 170	1,4	-1,6
12.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	22 899	24 684	34 675	1,4	40,5
13.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	47 880	54 864	33 069	1,3	-39,7
14.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	20 960	26 083	31 557	1,3	21
15.	7321	Demir veya çelikten sobalar, mutfak soba ve ocakları, barbekü, mangal, gaz ocakları vb ile bunların aksam ve parçaları	10 442	18 583	29 026	1,2	56,2

Kaynak: Trademap

Ek-6: Türkiye'nin S. Arabistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			2 318 411	1 914 364	1 719 641	100	-10,2
1.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	910 704	855 050	677 199	39,4	-20,8
2.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	460 932	371 721	329 155	19,1	-11,5
3.	2902	Siklik hidrokarbonlar	65 904	98 457	165 866	9,6	68,5
4.	2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri	212 727	112 403	117 342	6,8	4,4
5.	2916	Doymamış asiklik ve siklik monokarboksilik asitler ve bunların türevleri	61 592	76 160	69 609	4	-8,6
6.	3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialliesterler, vb. (ilk şekilde)	82 229	72 825	54 729	3,2	-24,8
7.	2915	Doymuş asiklik monokarboksilik asitler ve bunların türevleri	48 044	44 451	36 238	2,1	-18,5
8.	3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekillerde)	61 160	36 648	26 124	1,5	-28,7
9.	7801	İşlenmemiş kurşun	819	17 273	25 877	1,5	49,8
10.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	122 192	41 429	18 301	1,1	-55,8
11.	2929	Diğer azot gruplu bileşikler	36 588	24 378	16 665	1	-31,6
12.	3903	Stiren polimerleri (ilk şekillerde)	13 206	14 081	15 027	0,9	6,7
13.	3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	86	133	12 550	0,7	9336,1
14.	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	14 244	11 992	11 447	0,7	-4,5
15.	4002	Sentetik kauçuk veya sıvı yağlardan türetilen taklit kauçuk (ilk şekillerde, veya levha, tabaka, şerit halinde)	9 814	14 597	11 316	0,7	-22,5

Kaynak: Trademap